

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ul. 4, telefon 176

Leto VI

Celje, dne 26. aprila 1935

Štev. 8

Kaj mu manjka?

V zvezi s člankom, kako bomo gnojili, smo prejeli več vprašanj, če in kako se na hmelju pozna, katere hranilne snovi mu primanjkuje. Večkrat namreč hmeljarji opazijo na hmelju, da sicer ne trpi vsled kake bolezni ali škodljivca, vendar se vidi, da mu nekaj manjka, pa ne vedo, kaj. Toda ako mu manjka kake hranilne snovi, to ni tako težko ugotoviti. Dr. J. Zattler je namreč napravil obsežne tozadevne poskuse in nedavno objavil tozadevne uspehe, glasom katerih se pomanjkanje posameznih hranilnih snovi opazi na hmelju, kakor sledi:

Če primanjkuje kalija, se spodnji listi rastline povešajo, dobivajo rdeče-rjave lise, robovi listov pa rjavijo in se suše. Novi listi, ki se na vrhu razvijajo, so vedno manjši in se zavijejo navzdol. Rastlina ne cvete, neha predčasno rasti in doseže komaj $\frac{1}{5}$ do $\frac{1}{6}$ normalne višine. Korenine odganja sicer normalne, vendar tanjše.

Če primanjkuje fosforne kisline, rastlina razkržlja. Najprej temno zeleni listi dobe svetlejšo barvo z mnogimi nepravilnimi, ostro omejenimi rjavimi lisami, cele partije listov venejo, rjave, se zavijajo in suše. Vršiček rastline je blede zelen. Rastlina ne cvete, v polovici vegetacije preneha rasti in doseže komaj $\frac{1}{10}$ normalne višine. Korenine odganja le tenke in dolge.

Če primanjkuje dušika, rastlina hira in dobi blede zeleno barvo. Listi so sicer normalni pač pa povešeni in na korenu pecljev rdečkasti (patološka tvorba anthocyana). Rastlina ne cvete, preneha v polovici vegetacije rasti in doseže komaj $\frac{1}{18}$ normalne višine. Korenine odganja izredno dolge in tenke.

Če primanjkuje apna, se to opazi najprej. Rastlina namreč hira, vršiček rumeni, listi se zavijajo navzgor in se od roba suše, barve pa so vedno bolj blede zelene in končno rumene. Rastlina ne cvete, preneha že v prvi četrtini vegetacije rasti in doseže komaj $\frac{1}{25}$ normalne višine. Korenine odganja sicer številne, vendar izredno kratke in gosto razčlenjene.

Ako rastlini naknadno nudimo primanjkujoča hranila, ji ne moremo več prav pomagati, ako pa ji odvzamemo dušik ali kalij, rastlina cvete in obrodi, če pa ji ustavimo dotok apna in fosforne kisline, pa sploh ne.

Kakor iz navedenega razvidno, se da pri hmelju s precejšnjo točnostjo ugotoviti, katere hranilne snovi mu primanjkuje. Sicer mu dotično leto ne moremo več prav pomagati, pač pa nam je to dober nauk za prihodnje. Iz tozadevnih poskusov sledi tudi praktični zaključek, da mora imeti rastlina že na početku vegetacije na razpolago vse potrebne hranilne snovi (polno gnojenje), da je zlasti škodljivo pomanjkanje apna ter fosforne kisline in da prepozno gnojenje (v cvetu) z dušikom in kalijem lahko podaljša vegetacijo, kar je radi nevarnosti peronospor v kobule treba posebno upoštevati. Z ostalimi gnojili bomo torej gnojili raje takoj spomladi, če že nismo jeseni, le z dušikom, pri katerem moramo paziti, da ga ne damo preveč, pa po potrebi tudi še pozneje, vendar najpozneje še pred cvetom; tudi s kalijevo soljo lahko deloma gnojimo še tedaj, ker je lahko in hitro topljiva. Sicer je res, da hmeljska rastlina rabi več hranilnih snovi v drugi polovici, ko že začne cvesti. Od celokupne količine, ki jo srka iz zemlje, rabi namreč do cveta kalija 30% in pozneje 70%, fosforne kisline 43% in 57%, dušika 45% in 55% ter prav tako apna

45% in 55%. Toda vprav radi tega je bolje gnojiti prej, da je v dobi cveta, ko rastlina rabi največ hrane, ta hrana že razkrojena v zemlji in rastlini čim lažje dostopna.

V našem interesu torej je, da pridno opazujemo hmelj tekom vegetacije, ker bomo večkrat lahko opazili, da mu manjka te ali one hrane in po tem uravnali v bodoče gnojenje. Skrbna opazovanja naših nasadov v zadnjih letih so marsikje pokazala vse znake, da rastlini primanjkuje zlasti kalija in apna in smo zato zlasti na gnojenje s temi hranili ponovno opozarjali.

Kaj potrebujemo?

Razen pravih tekačev, ki imajo svojo obrtnico, pa se pečajo s temi posli tudi mnogi nepridipravi, ki nimajo niti obrtnice ter le ustmeno vzamejo hmeljarja v besedo in potem krošnjarijo z vzorcem njegovega hmelja med komisionarji in nakupovalci. Ker se pri tem vzorci včasih res slučajno, prav često pa namenoma zamenjajo in »izboljšajo«, ni nič čudnega, če dopeljano blago potem ne odgovarja vzorcju in ga kupec zavrne. Ker hmeljar nerad pelje blago nazaj, ga pač proda dotičnemu ali prvemu bližnjemu trgovcu za vsako ceno, tekač pa pri tem še vztraja na svoji razliki tako, da ima izgubo izključno le hmeljar sam; saj revež pač navadno ne more dokazati, da vzorec, s katerim ga hočejo in so ga naplahtali, v resnici ni fisti, ki je bil vzet od njegovega hmelja ob priliki prodaje.

Z opisanimi tekaškimi posli pa se ne pečajo samo pravi tekači z obrtnico in nepravi brez nje, temveč tudi razni mešetarji in prekupčevalci ter včasih tudi pravi nakupovalci, celo kak trgovec-komisionar se včasih tako daleč spozabi, da obljubi kakemu hmeljarju, da bo prav gotovo vzel tudi njegov hmelj in naj le mirno čaka ter ne prodaja drugemu, potem ga pa pusti na cedilu. Kadar je kupčija živahna, se tekaštvo seveda ne more prav razviti, toda če je klavrna, se prav bohotno razcvete. Ker ni pravega nakupovalca blizu, se hmeljar končno zmeni tudi s tekačem v pričakovanju, da mu bo vsaj ta spravil hmelj v denar. Najbolj pa nasedejo ponujavci, ki so se naveličali čakati kupca in gredo ponujati svoj pridelek. Ob cesti in okoli trgovcev-komisionarjev pa že prežijo tekači, ki love lahkoverne kaline na svoje limanice ter jim z raznimi alarmantnimi vestmi izvabijo blago često po že kar sramotno nizki ceni.

Poleg navedenih načinov kupovanja hmelja jih imamo še nekaj, vendar smo glavne oblike hmeljske trgovine, kakor se razvija pri nas, menda do-

volj izčrpno opisali in se v podrobnosti ne moremo več spuščati.

Kakor iz navedenega sledi, je celo nakupovanje hmelja usmerjeno na to, dobiti blago čim ceneje od producenta. Vsemu temu prizadevanju nasproti stoji le nepopustljivost hmeljarjev, ki pa je docela neorganizirana in zato često ob nepravem času pretirana, ali pa vprav obratno zopet ob nepravem času popusti. V enem kakor drugem slučaju trpi izgubo izključno le hmeljar. In v teh okolišnih res ni lahko rešiti vprašanje, kako napraviti v naši hmeljski kupčiji red in jo spraviti v pravi tir.

Kakor smo že v začetku omenili, je pri prodaji hmelja za hmeljarja predvsem potrebna previdnost. Vedeti mora točno, kaj vse obsega in kaj ne obsega zaključni list, predno ga podpiše. Poleg tega pa mora tudi vedeti komu prodaja in prodati le takemu, ki ga more za prevzem blaga in izplačilo kupnine tudi držati.

Dalje je treba napraviti konec preveliki nepopustljivosti in rezerviranosti, kadar gredo cene kvišku, ter preveliki popustljivosti, kadar cene nazadujejo. Vsak hmeljar mora biti v času sezone o gibanju cen pri nas in drugod točno poučen, kar mu danes ni več težko. Ubiti mora v sebi preveč podjetni spekulativni duh, *trezno presoјati položaj*, misliti z lastno glavo in pri obilnejšem pridelku ter nesigurnem položaju prodajati v partijah, da si izbije čim bolj solidno srednjo ceno. Saj dosedanje izkušnje dovolj jasno kažejo, da fisti, ki love konjunkturo, slabo vozijo, in da dosledni »halterji« le redko in samo izjemoma dobro odrežejo.

(Dalje prih.)

Razno

Pivovarska industrija v Avstriji je v koledarskem letu 1934 navarila v 115 pivovarnah skupno 2.426.232 hl piva proti 2.301.662 hl v 117 pivovarnah v letu 1933, torej lani za 124.570 hl ali približno 5 $\frac{1}{2}$ % več.

Pivovarska industrija na Finskem je navarila v letu 1934 skupno 184.196 hl piva, skoro prav toliko kakor v prejšnjem letu.

Pivovarstvo v Palestini. Pod imenom Palestina Brewery Ltd. se je ustanovila v mestu Haifa v Palestini prva pivovarna, ki bo še letos pričela obratovati. Za novo delniško družbo stoji banka R. Gaston-Dreyfus S. A. v Parizu, ki je ustanovila že več pivovaren v prekomorskih krajih, in pa znani mogotec Rothschild iz Pariza.

V Ameriki se hmeljski nasadi širijo res prav po ameriškansko. Dočim je bilo namreč še leta 1932 le 8.903 ha hmeljskih nasadov, jih je bilo v naslednjem letu že 12.262 ha in končno lani že celo 14.488 ha, na katerih se je pridelalo nad 183.000 stofov hmelja. Seveda ni čudno, da so pri tem velikem pridelku prišle cene na nič in da se najboljši ameriški hmelj trži že po

10 do 18 Din za kg. Vsa sreča za evropske hmeljarje je, da se ameriški hmelj glede kakovosti pač ne more meriti z našim, ker bi nas sicer Američani s svojim dumpingom kaj hitro potolkli. Vzlic temu pa brezglava nadprodukcija hmelja v Ameriki gotovo v precejšnji meri škoduje tudi cenam našega hmelja. Sicer pa so končno le tudi v Ameriki uvideli, da bo nesmiselna nadprodukcija končno nje same ugonobila in se sedaj skušajo zavarovati z zakonom o regulaciji površine hmeljskih nasadov in skupnem vnovčevanju hmelja. Oboje je uspešno izvedljivo, ker sami doma porabijo prav mnogo hmelja in niso odvisni od izvoza.

Vprašanja in odgovori

P. K. v G.: Hmelj še ni dobro pokukal iz zemlje, pa je že opazati bolhače, ki menda komaj čakajo nani. Izgleda, da jih bo letos mnogo in se bo treba pobrigati, da ne napravijo preveč škode. Kako in s kakšnimi sredstvi najuspešneje zatiramo hmeljske bolhače?

Odgovor: Zoper bolhače rabimo razna sredstva za škropljenje in prašenje. Prav uspešno in razmeroma najcenejše sredstvo je petrolejeva emulzija, ki jo napravimo tako, da na 100 litrov mehke vode zakuhamo 1–2 kg mazavega mila in potem v še topli milnici z brezovo metlo temeljito raztepemo 2 litra čistega petroleja. S to emulzijo škropimo potem hmelj, kadar ni solnca. Sicer pa prečitajte še enkrat članek »Nad bolhača« v 8. številki iz lanskega leta.

A. O. v B.: Če se slučajno snide več hmeljarjev, se često menimo tudi o raznih člankih in kdo jih piše. Tako nekateri trdijo n. pr., da člankov odn. priznanj »Tako je prav« in »Ali nam je list potreben« v 1. odn. 2. in 3. letošnji številki ni pisal noben hmeljar, temveč je to le reklama za list. Če ni uredniška tajnost, ali morda lahko poveste, kdo je pisal omenjene članke?

Odgovor: Da ne bo kdo krivo sodil, s privoljenjem piscev v tem primeru uredniško tajnost lahko kršimo. Priznanje »Tako je prav« v 1. številki je pisal g. baron Warsberg iz Šmartna ob Paki, ki je imel lani prav lep hmelj, članek »Ali nam je list potreben« v 2. in 3. štef. pa g. Kuder iz Griž, ki je imel lani tako lep hmelj, da so ga trgovci stavili za zgled drugim s pristavkom, da bi večjo količino takega hmelja lahko plačali tudi po 60 Din za kg. Oba pisca sta zavedna hmeljarja, ki pridno prebirata naš list in se tudi po njem ravnata. Kdor ne verjame, naj ju vpraša! Omenjena članka nista torej prazna reklama, ampak dejstva govore, dejstva.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: V hmeljski kupčiji je nadalje prav mirno razpoloženje in je bilo zadnji čas tudi prometa prav malo. Nekoliko zanimanja in povpraševanja je bilo le za cenejše blago in tudi nekaj manjših zaključkov po 24–28 Din za kg iz prve roke. — Obrezovanje hmeljske korenike je pri ugodnem vremenu v glavnem končano. Rastlina je zdrava, za nadaljni razvoj pa potrebuje toplejšega vremena, kakor je končno zadnje dni tudi nastopilo.

Vojvodina: Na tržišču je povpraševanje skoro docela popustilo in do pomembnejših zaključkov zadnji čas ni prišlo. — Obrezovanje nasadov je v polnem teku in bo, če ne bo nagajalo vreme, v kratkem končano.

Češkoslovaška: Tudi zadnjih štirinajst dni je bilo na hmeljskem tržišču prav mirno in je prišlo le do nekaj manjših zaključkov. Cene so nekoliko popustile in tako notira sedaj lanski žateški pridelek 75–82 Din, oni iz Uštéka in Roudnic pa 65–69 Din za kg. Znamkovanega je bilo dosedaj v Žatcu 49.213 stofov lanskega pridelka. — Spomladanska dela v hmeljskih nasadih dobro napredujejo. Obrezovanje je v polnem teku in gre prav dobro od rok, le semtertje deževno vreme delo nekoliko ovira. Lanski prvoletni nasadi so se slabo obnesli in jih bo deloma treba obnoviti.

Nemčija: Radi velikonočnih praznikov pa tudi deviznih težkoč je razpoloženje na tržiščih prav mirno in tudi prometa le malo. Za domačo porabo se plačuje sedaj Hallertau 88–110 Din, gorski (Hersbruck) 79 Din, Baden 78 Din in Württemberg 75 Din, za izvoz pa gorski (Hersbruck) 57–58 Din za kg. Tudi nekaj bal predlanskega pridelka se je še prodalo, in sicer po 49 Din za kg, dočim za starejše letnike ni bilo kupčije. Zanimanje in povpraševanje je zadnji čas še bolj ponehalo, vendar se z ozirom na že pičle zaloge računa, da bodo tudi te šle še v denar. — Spomladanska dela v hmeljskih nasadih so v polnem teku in se je tudi z obrezovanjem že pričelo.

Francija: Razpoloženje na hmeljskih tržiščih je nespremenjeno mirno in kupčije prav malo. Cene pa se kljub temu precej drže in alzaški hmelj lanskega pridelka notira, seveda iz druge roke, 43–55 Din, Burgund do 42 Din in Nord 26–28 Din za kg.

Poljska: Zanimanje in povpraševanje v hmeljski kupčiji je docela ponehalo in za sicer že pičle še preostale zaloge iz prve roke zaenkrat ni kupca. — Prva pomladanska dela v hmeljskih nasadih so že v teku.

Belgija: Razvrednotenje domače valute je nekoliko poživelo zanimanje in povpraševanje v hmeljski kupčiji, obratno pa so hmeljarji postali zopet bolj rezervirani. Tako notira sedaj lanski pridelek Poperinghe 22–25, Alost ra 22 Din za kg. Za lredrodajajo letošnjega pridelka pa je zanimanje precej popustilo ter se plačuje sedaj za oktober-november Poperinghe 23 Din za kg.

Anglija: Na hmeljskih tržiščih je položaj nadalje nespremenjeno miren in le semtertje še pride do kakega manjšega zaključka po nespremenjenih cenah, predvsem za starejše letnike. Med pivovarjami in Hops Marketing Board se že vrše pogajanja radi vnovčenja letošnjega pridelka.

Amerika: Tržišče je nadalje prav mirno in je povpraševanja prav malo. Iz prve roke le semtertje pride do kakega zaključka ter so zato tudi hmeljarji postali zopet popustljivejši. Radi tega so tudi cene oslabele in tako notira sedaj domač pridelek: lanski 13–17 Dii, predlanski 10–14 Din, letnik 1932 pa 9 do 10 Din in starejši letniki 7–9 Din, že zacarinjen inozemski hmelj pa lanski 79–110 Din, predlanski 53 do 66 Din in starejši 22–44 Din za kg. Za slabše blago sploh ni povpraševanja in so cene le nominalne. Pivovarne se drže nadalje zelo rezervirano in ne kažejo nobenega zanimanja za nakup.

Najvišje cene, dejansko plačane zadnji čas za 1 kg najboljšega hmelja raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Hallertau)	104 Din
Češkoslovaška (Žatec)	82 Din
Anglija (Golding)	58 Din
Francija (alzaški)	55 Din
Jugoslavija (savinjski)	34 Din
Belgija (Poperinghe)	24 Din
Amerika (Oregon)	19 Din

Za razvedrilo

V jetnišnici.

Ječar: »Vaša žena je tu! Nekaj Vam hoče.«

Jetnik: »Moja žena — križ božji! Recite ji, prosim, da me ni doma.«

Prijazno sosodstvo.

»Gospa, klavir sem Vam prišel uglasti.«

»Kaj? Saj Vas vendar nisem naročila.«

»Vem, gospa, toda Vaš sosod me je poslal k Vam.«

Lovska sreča.

Žena možu, ki se vrača z lova: »Ali si kaj zadel?«

Mož: »Sem.«

Žena: »Ali si že kar v kuhinjo oddal?«

Mož: »Ne, v bolnico.«

Preglejte in upoštevajte oglase!

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Ljudska posojilnica v Celju

v novi, lastni palači

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. sprejema nezgodna zavarovanja poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica šte. 10.